

YTTRANDE
Dnr Kdn 2017/27

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet SOU 2016:69 Kulturskoleutredningen – ”En inkluderande kulturskola på egen grund”

Sammanfattning

Järfälla kommun (härefter Järfälla) instämmer i utredningens syn på att kulturskolan utgör, på samma sätt som övrig kommunal verksamhet, en del av samhällets välfärd. Järfälla anser att förslagen, som sammantaget skulle ge kulturskolan en ny infrastruktur i syfte att stödja den kommunala kulturskoleverksamheten med en aktiv roll för staten, i huvudsak är bra. För att än mer etablera denna syn är samverkan med regionala instanser samt med nationella instanser av stor vikt.

Järfälla är inte en inbjuden remissinstans utan har aktivt valt att inkomma med sitt yttrande.

Kulturskolan som konstnärlig mötesplats under barn och ungas fritid

Järfälla anser att kulturskolan är en frivillig verksamhet och delar utredningens bedömning att kulturskolans *kärnverksamhet* är den undervisning, de projekt och övrig verksamhet för barn och unga som genomförs på barns och ungas fritid.

Järfälla ställer sig positiv till det fokus på inkludering, tillgänglighet, goda arbetsförhållanden, arbetssätt och verksamhetsformer utifrån barn och ungas perspektiv som utredningen presenterar. Järfälla instämmer i utredningens förslag som syftar till en mer jämlik kulturskola och för ett breddat deltagande bland barn och unga. Järfälla tycker att förslaget om en ny infrastruktur från lokal till nationell nivå är bra och nödvändigt, om betänkandets titel ska uppfyllas. Att arbetet för ökad tillgång och ökad tillgänglighet till kulturskolan skulle få större genomslag genom ett bredare ansvarstagande från regional respektive nationell nivå, ställer sig Järfälla bakom.

Nationella mål

Järfälla stödjer ansatsen med de nationella målen och menar att instiftandet av sådana skulle stärka kulturskolans ställning i samhället. Målen utgör också en bra förklaringsgrund om vad som i stort definierar en kulturskola. Dock föreslår Järfälla att regeringen beaktar om ordet ”mål” kan justeras till ordet ”riktlinjer”, vilket
Yttrande Järfälla kommun En inkluderande kulturskola på egen grund SOU 2016:69

Järfälla anser är en mer rättvisande beskrivning av nämnda kriterier. Järfälla ser gärna att regeringen för riksdagen lägger fram ”Nationella riktlinjer” för den kommunala kulturskolan.

Nationellt kulturskolecentrum

Järfälla stödjer förslaget om att skapa ett nationellt kulturskolecentrum. Att inrätta detta i Statens kulturråds regi vore naturligt, där andra samtida kulturfrågor riktade till målgruppen barn och unga hanteras och där hög kunskap om förutsättningar till kultur för barn och unga finns. Järfälla har ingen åsikt om hur centrumet bör organiseras inom kulturrådet, så länge de föreslagna ansvarsområdena åtföljs av ett eget fast anslag.

Ansvarsområden

Inrättandet av ett nationellt kulturskolecentrum med ansvar för områden enligt förslag och med ett fast anslag skulle stärka kulturskolans status, bidra till en förhöjd kvalitetssäkring av kulturskolans utveckling samt stödja utredningens ambition för en mer jämlik och tillgänglig kulturskola, menar Järfälla. Dock anser Järfälla att ett av centrumets tänkta ansvarsområden delvis har en lämpligare hemvist i en annan myndighet. Regeringen bör beakta om ansvaret för delen statistik inom området *Nationell uppföljning och statistik* kan placeras inom Myndigheten för kulturanalys. Genom att låta delområdet inkluderas i en myndighet som redan hanterar detsamma för andra kulturformer skulle kulturskolan verka på samma villkor som andra kulturyttringar, vilket skulle vara av godo för kulturskolan, anser Järfälla. Myndigheten för kulturanalys besitter dessutom expertis på frågor inom uppföljning och statistik. Uppföljning av fördelade bidrag av det nationella kulturskolecentrum bör göras av centrumet.

I Stockholms län använder nio kommuner, däribland Järfälla, en kvalitativ utvärderingsmetod för kulturskoleverksamheten, Våga Visa Kulturskola. Våga Visa kan gärna kopplas till uppföljningen eller främjande av kulturskolerelaterad kunskap baserad på beprövad erfarenhet.

Fördela statsbidrag

Järfälla är överlag positiv till samtliga föreslagna bidragsformer genom statlig finansiering och att ansvaret för att fördela dessa ligger hos kulturskolecentrum. Dock finns en tveksamhet kring längden för bidragen. Utveckling av verksamheter - etablering av nya ämnen eller arbete med att nå nya målgrupper - kräver en långsiktighet, i det perspektivet kan tre år te sig kort. Järfälla förstår att avgränsningen hänger samman med att utredningens förslag är tänkta att utvärderas efter tre år, men vill likväl lyfta in att med denna avgränsning kan önskade effekter utebli.

Järfälla vill i sammanhanget lyfta att bidrag till regional samordning är av stor vikt. Häri finns stor potential att i samverkan inom regionen verkligen göra kulturskolan mer tillgänglig och inkluderande. Inte minst ”smala” ämnen och spets ges med detta bidrag starka utvecklingsmöjligheter.

Förstärkta utbildningsvägar och kulturskolerelaterad forskning

Järfälla anser att det är viktigt att upprätthålla den unika kombination av kompetenser, med både ämneskunskap och pedagogiskt kunskap, som många av dagens kulturskolelärare besitter. Att förstärka och utveckla nya utbildningsvägar är

nödvändigt för bibehållen attraktivitet för kulturskoleläraryrket och inför framtida kompetensförsörjningsbehov.

Kulturskolepedagog ny yrkesexamen – 90 hp

Järfälla stödjer idén om en pedagogisk fortbildning. En pedagogisk påbyggnad på en konstnärlig utbildning är högst önskvärd, eftersom den kombinationen utgör grunden för kulturskolans höga kvalitet. Möjligheten till studier på halvfart är av godo. Järfälla förordar att den konstnärliga kompetensen på något sätt verifieras inför antagning till den pedagogiska fortbildningen, om formell konstnärlig utbildning ej kan styrkas eller kanske rentav inte existerar inom specifik konststart. Att inte kräva en formell utbildning som grund öppnar upp för fler konstuttryck som möjliggör en breddning av ämnen och möjlighet att nå nya målgrupper.

Kulturskolerelaterad forskning

Järfälla instämmer i förslaget om kulturskolerelaterad forskning. Det är ett område som är magert. Satsning på forskning om kulturskolan skulle höja dess status och ge verktyg för framtida verksamhetsutveckling.

Järfälla är också positiv till inrättandet av en forskarskola kring *Kulturskolans didaktik*. Upplägget med möjligheten att vara yrkesverksam på halvtid inom kulturskolan främjar förankring i verksamheten. Järfälla anser att en forskarskola skulle bidra till verksamhetens utveckling och kan upplevas som kompetenshöjande för den enskilda yrkesverksamma.

Järfälla ber regeringen beakta att också rikta forskning till de områden som berör kulturskolans speciella position, det vill säga att vara en frivillig verksamhet på fritiden med välutbildade lärare. Kulturskolan är inte en skolform inom det svenska skolväsendet och skulle stärkas av forskning som inte ger upphov till jämförelser med detta. Idag finns studier inom olika områden som tangerar kulturskolans, exempelvis om barns och ungas kultur- och fritidsvanor. Järfälla vill understryka komplexiteten i kulturskolans verksamhetsområde och därav vikten av fokus på barns- och ungas fritid i den kulturskoleforskning som ska bedrivas.

Utvärdering av utredningens insatser

Järfälla håller med utredningen om att en juridisk ram vore önskvärd. Utifrån utredningens resonemang uppfattar Järfälla problematiken med en sådan i nuläget. Om utredningens förslag om nationella insatser som stödjer den kommunala kulturskolan inte skulle få den effekt som avses, menar Järfälla att ett övervägande om en i lag reglerad kommunal kulturskola vore önskvärd.

Järfälla anser att kulturskolan skulle ha bäst förutsättningar att utvecklas med sin samtid genom att fortsatt vara en kommunalt förankrad verksamhet med stöd av en statlig infrastruktur.